

Naši prevoditelji trenutno pripremaju jezičnu inačicu koju vidite.

Sljedeći jezici već su prevedeni.

Swipe to change

francuski

Vrste pravnih struka

Luksemburg

Ovdje ćete pronaći pregled različitih pravnih stručnjaka.

Pravna zanimanja – uvod

U ovom se odjeljku nalaze informacije o zanimanjima u području prava (opis, uvjeti za obavljanje djelatnosti itd.).

Pregled pravosudnog sustava

U Luksemburgu postoje dvije vrste sudova: **redovni sudovi** i **upravni sudovi**. Ta se podjela oslanja na kriterij naravi spora.

Redovni sudovi su tri niža suda (*Justices de Paix*), dva okružna suda (*Tribunaux d'arrondissement*), Prizivni sud (*Cour d'appel*) i Kasacijski sud (*Cour de cassation*). Ti su sudovi nadležni za rješavanje sporova u području građanskog, trgovačkog, kaznenog i radnog prava. Dio su sustava redovnih sudova suci (*magistrats du siège*) i tužitelji (*substitués* ili *procureurs*, poznati kao *magistrature debout*).

Upravni sudovi su Upravni sud (*Tribunal administratif*) i Viši upravni sud (*Cour administrative*). Ti sudovi odlučuju u upravnim i poreznim sporovima (izravni porezi).

Ustavni sud sastoji se od sudaca redovnih i upravnih sudova. On nadzire usklađenost zakona s Ustavom, koji je najviša pravna norma u državi.

Suci

Postoje dva načina za imenovanje sucem:

imenovanje putem ispitnog natječaja

Budući suci, odnosno sudački vježbenici (*attachés de justice*) imenuju se putem ispitnog natječaja. Za pristupanje ispitnom natječaju potrebno je imati: luksemburško državljanstvo;

puna građanska i politička prava, uz predočavanje potrebnih jamstava dobrog ugleda;

diplomu sveučilišnog studija prava u Luksemburgu koja odgovara priznatoj diplomu magistra prava ili diplomu prava inozemnog sveučilišta koja odgovara diplomu magistra prava koju je priznao i nostrificirao ministar nadležan za visoko školstvo u skladu s izmijenjenim Zakonom od 18. lipnja 1969. o visokom školstvu i nostrifikaciji inozemnih sveučilišnih stupnjeva i diploma;

odgovarajuće znanje luksemburškog, francuskog i njemačkog jezika;

obavljeno pravosudno ili javnobilježničko vježbeništvo u trajanju od najmanje godinu dana te

ispunjavati uvjete u pogledu tjelesne i psihičke spremnosti, što se utvrđuje u sklopu liječničkog i psihološkog pregleda.

Povjerenstvo za zapošljavanje i osposobljavanje sudačkih vježbenika, u čijem su sastavu isključivo suci (dalje u tekstu: povjerenstvo) organizira ispitni natječaj. On se sastoji od tri pisana ispita iz poznavanja građanskog prava i parničnog postupka, kaznenog prava i kaznenog postupka te upravnog prava i upravnih sporova. Ispiti se sastoje od pisanja nacrt presude ili odluke. Uspješni kandidati na ispitnom natječaju moraju sakupiti najmanje tri petine ukupnih bodova iz svih ispita te najmanje 50 % bodova na svakom ispitu. Na temelju konačnog zbroja bodova povjerenstvo utvrđuje poredak kandidata. Kandidati se zapošljavaju s obzirom na uspjeh na ispitnom natječaju.

zapošljavanje na temelju životopisa

Riječ je o dopunskom postupku koji se upotrebljava samo ako postupkom ispitnog natječaja nije osiguran potreban broj sudačkih vježbenika, koji svake godine utvrđuje Ministarstvo pravosuđa.

Kandidati moraju:

ispunjavati određene uvjete za pristupanje ispitnom natječaju, a osobito uvjete pod točkama od 1. do 4. i 6.;

imati potvrdu o obavljenom pravosudnom vježbeništvo te

obavljati odvjetničku profesiju u ukupnom trajanju od najmanje pet godina.

Povjerenstvo kandidatima upućuje poziv na individualni razgovor. U njemu sudjeluje psiholog koji za svakog kandidata daje stručno mišljenje. Kriteriji za odabir kandidata su rezultati ispita iz dodatnih tečajeva o luksemburškom pravu, ispita na kraju vježbeničke prakse, profesionalno iskustvo te dodatne kvalifikacije ili publikacije. Povjerenstvo odabire kandidate.

Ustavom je zajamčena neovisnost sudaca u odnosu na političku vlast. Oni ne mogu biti smijenjeni. Tek ih se presudom može lišiti radnog mjesta ili suspendirati. Premještaj je moguć samo uslijed novog imenovanja i njihova pristanka. Međutim, u slučaju trajne nesposobnosti za obnašanje dužnosti ili povrede časti i ugleda mogu biti suspendirani, razriješeni ili premješteni u skladu sa zakonom propisanim uvjetima.

Sudačka funkcija nespojiva je s funkcijom člana vlade, mandatima zastupnika, gradonačelnika, dogradonačelnika ili vijećnika, s bilo kojom javnom ili privatnom plaćenom službom, s funkcijama javnog bilježnika i sudskog izvršitelja, s vojnomo i crkvenom funkcijom te odvjetničkom djelatnošću. Suci su nepristrani i dužni su čuvati poslovnu tajnu. Sudačka plaća propisana je zakonom.

Više informacija dostupno je na [internetskoj stranici o sudačkoj djelatnosti](#) Ministarstva pravosuđa.

Odvjetnici

Odvjetnička djelatnost uređena je **izmijenjenim Zakonom o odvjetništvu od 10. kolovoza 1991.**

Odvjetnička je djelatnost **slobodna i neovisna**. Odvjetnička djelatnost može se obavljati samostalno. Odvjetnici se mogu udružiti u pravnu osobu. Samo odvjetnici smiju pratiti ili zastupati stranke, sastavljati i podnositi podneske te zastupati stranke pred bilo kojim sudom, primati njihove dokumente i isprave u svrhu njihova dostavljanja sudu, sastavljati i potpisivati sve akte potrebne za ispravnost postupka te voditi predmet do izricanja presude.

Samo odvjetnici smiju redovito i uz naknadu davati **pravne savjete** ili sastavljati privatne isprave za druge osobe. Odvjetnici zastupaju i prate svoje stranke i pred međunarodnim sudovima kao što su Sud Europske unije ili Europski sud za ljudska prava. Odvjetnici su obvezni čuvati odvjetničku tajnu, što je pitanje javne politike i čija je povreda kažnjiva.

Za obavljanje odvjetničke djelatnosti u Luksemburgu, obvezno treba biti **upisan u imenik odvjetnika jedne odvjetničke komore Velikog Vojvodstva**

Luksemburg. To vrijedi i za europske odvjetnike koji u Luksemburgu žele obavljati zanimanje pod nazivom zanimanja iz svoje matične države.

Imenik odvjetnika sadržava **šest popisa**:

Popis 1.: odvjetnici (*avocats à la Cour*)

Popis 2.: odvjetnici (*avocats*)

Popis 3.: počasni odvjetnici (*avocats honoraires*)

Popis 4.: odvjetnici Europske unije koji obavljaju zanimanje pod nazivom zanimanja iz svoje matične države

Popis 5.: odvjetnička društva u kojima djeluju odvjetnici s ovlaštenjima koja imaju *avocats à la Cour*

Popis 6.: druga odvjetnička društva

Za upis u imenik odvjetnika luksemburške odvjetničke komore odvjetnik mora ispunjavati **sljedeće uvjete** :

mora predložiti potrebna jamstva dobrog ugleda,

mora donijeti potvrdu o ispunjenju uvjeta za primanje na odvjetničku vježbeničku praksu ili o uspješno položenom kvalifikacijskom ispitu za odvjetnike iz druge države članice Europske unije u skladu s izmijenjenim Zakonom o odvjetništvu od 10. kolovoza 1991. kojim se utvrđuje opći sustav priznavanja diploma visokog školstva nakon najmanje tri godine studija ili potvrđuju uvjeti za status odvjetnika koji u Velikom Vojvodstvu Luksemburg obavlja zanimanje pod nazivom zanimanja iz svoje matične države, primjenom izmijenjenog Zakona od 13. studenog 2002. o prijenosu u luksemburško pravo Direktive 98/5/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 16. veljače 1998. kako bi se olakšalo stalno obavljanje odvjetničke djelatnosti u državi članici različitoj od one u kojoj je stečena kvalifikacija te mora poznavati jezik zakonodavstva, državne uprave i pravosuđa u skladu sa Zakonom o jezičnom režimu od 24. veljače 1984., mora biti državljanin Luksemburga ili neke države članice Europske unije,

mora poznavati jezik zakonodavstva, državne uprave i pravosuđa u skladu sa Zakonom o jezičnom režimu od 24. veljače 1984., ne dovodeći u pitanje članak 31. stavak 1. izmijenjenog Zakona od 10. kolovoza 1991. Mora posjedovati znanje luksemburškog i njemačkog jezika na razini B2 prema Europskom referentnom okviru za usmeno razumijevanje i na razini B1 za usmeno izražavanje, dok je samo za njemački jezik potrebna razina B2 za razumijevanje pisanog teksta. Potrebno je poznavanje francuskog jezika na razini B2 prema istom referentnom okviru za usmeno i pismeno razumijevanje i izražavanje. Iznimno od prethodno navedenog, europski odvjetnici iz članka 10. Direktive 98/5/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 16. veljače 1998. o olakšavanju stalnog obavljanja odvjetničke djelatnosti u državi članici različitoj od one u kojoj je stečena kvalifikacija, u trenutku uvrštavanja na popis I. imenika odvjetnika odvjetničke komore, moraju poznavati jezik zakonodavstva u skladu sa Zakonom o jezičnom režimu od 24. veljače 1984. ako svoju djelatnost ograniče na onu za koju nije potrebno znanje drugih jezika u skladu sa Zakonom od 24. veljače 1984. Razina potrebnog znanja jezika navedena je u prethodnom stavku.

Pojašnjenja povezana s poznavanjem jezika:

odvjetnici koji obavljaju samostalnu djelatnost moraju poznavati jezik zakonodavstva u smislu Zakona o jezičnom režimu od 24. veljače 1984., kao i svaki drugi jezik potreban za obavljanje profesionalnih djelatnosti, ne dovodeći u pitanje prethodno navedeno.

Odvjetnici upisani na popis II. moraju usto poznavati jezike državne uprave i pravosuđa Velikog Vojvodstva Luksemburga potrebne za obnašanje svojih dužnosti nakon vježbeničke prakse.

Odvjetnik koji prihvati neki predmet mora biti stručno i jezično sposoban, a u protivnom mu prijete disciplinske mjere.

Nakon dobivanja mišljenja Ministarstva pravosuđa, Vijeće odvjetničke komore može, na temelju dokaza o reciprocitetu s **državom koja nije članica Europske unije**, a čiji je **kandidat** državljanin, takvog kandidata osloboditi uvjeta o državljanstvu. Isto vrijedi i za kandidate sa statusom političkih izbjeglica koji ostvaruju pravo na azil u Velikom Vojvodstvu Luksemburg.

Samo **suodvjetnici s popisa I.** ovlašteni nositi naziv ***avocat à la Cour***. **Za to moraju:**

kao i odvjetnici s popisa II., imati završenu dvogodišnju vježbeničku praksu i položen pravosudni ispit

ili imati položen kvalifikacijski ispit za odvjetnike iz druge države članice Europske unije u skladu s izmijenjenim zakonom od 10. kolovoza 1991. kojim se za odvjetničko zanimanje utvrđuje opći sustav priznavanja diploma nakon visokoškolskog obrazovanja za to zvanje u trajanju od najmanje tri godine ili, kao europski odvjetnik kojem je dopušteno obavljati zanimanje pod nazivom zanimanja iz svoje matične države, priložiti dokaz o redovitom obavljanju djelatnosti u Luksemburgu prema luksemburškom pravu, uključujući pravo Europske unije, u trajanju od najmanje 3 godine, ili ispunjati uvjete iz članka 9. stavka 2. izmijenjenog Zakona od 13. studenoga 2002. kojim je u luksemburško pravo prenesena Direktiva 98/5/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 16. veljače 1998. o olakšavanju stalnog obavljanja odvjetničke djelatnosti u državi članici različitoj od one u kojoj je stečena kvalifikacija.

Samo su odvjetnici pod nazivom *avocats à la Cour* ovlašteni poduzimati radnje koje prema zakonima i propisima obavljaju sudski opunomoćenici (*le ministère d'avoué*), a to znači zastupati stranke pred Ustavnim sudom, Upravnim sudovima, Vrhovnim sudom i pred okružnim sudovima kada sude u građanskim stvarima, predavati podneske u njihovo ime, primiti njihove dokumente i isprave u svrhu njihova dostavljanja sudu, davati na potpisivanje akte potrebne za uredno vođenje postupka te voditi predmet do izricanja presude.

Odvjetnici s popisa II. imenika odvjetnika i europski odvjetnici kojima je dopušteno obavljanje zanimanja pod nazivom zanimanja iz svoje matične države, koji su **uvršteni na popis IV. odvjetnika**, navedene radnje mogu poduzimati samo uz pomoć odvjetnika pod nazivom *avocats à la Cour* s popisa I. imenika odvjetnika. Budući da je zastupanje stranaka slobodno pred svim sudovima koji nužno ne uključuju sudske opunomoćenike (*ministère d'avoué*), odvjetnici s popisa II. ili popisa IV. imenika odvjetnika mogu zastupati stranke bez pomoći odvjetnika pod nazivom *avocats à la Cour*.

Pristup odvjetničkoj izobrazbi koja je uređena Uredbom Velikog Vojvodstva o organizaciji odvjetničkog vježbeništva i o pristupu javnom bilježništvu od 10. lipnja 2009. obuhvaća stručni vježbenički staž koji pak obuhvaća dodatne sate luksemburškog prava, a potom i praktični rad.

Nakon stjecanja potvrde o završenoj dodatnoj izobrazbi iz luksemburškog prava, vježbenici mogu zatražiti upis na popis II. jedne od luksemburških odvjetničkih komora.

Svrha je odvjetničkog vježbeništva naučiti obavljati odvjetničku djelatnost. Na sveučilišnom studiju vježbenik je stekao detaljno znanje iz prava, a tijekom dodatne izobrazbe iz luksemburškog prava (CCDL) to je znanje dopunjeno posebnostima luksemburškog prava. Tijekom obavljanja odvjetničkog vježbeništva naglasak se stavlja isključivo na učenje obavljanja odvjetničkih poslova, i to obavljanjem djelatnosti pod odvjetničkim mentorstvom i pohađanjem nastave usko povezane sa strukom.

Na kraju odvjetničkog vježbeništva u trajanju od najmanje dvije godine polaže se završni ispit. Nakon položenog ispita kandidat postaje *avocat à la Cour* i upisuje se na popis I.

Na svoj opravdani i obrazloženi zahtjev, vježbenik može dobiti dopuštenje Odbora za praćenje i usmjeravanje da dio svog odvjetničkog vježbeništva, u trajanju od tri do šest mjeseci, obavi u odvjetničkom uredu koji se nalazi u nekoj državi članici Europske unije. To razdoblje odobrenog odvjetničkog vježbeništva uzima se u obzir pri obračunu ukupnog trajanja odvjetničkog vježbeništva.

Odvjetnici su udruženi u komoru koja ne ovisi ni o vlasti ni o sudstvu. Postoji **Odvjetnička komora Luksemburga** i **Odvjetnička komora Diekircha**. Svaka komora ima pravnu osobnost. Odvjetničku komoru čine sljedeća tijela: Skupština, Vijeće komore, predsjednik i, za cijelu struku, Disciplinsko i upravno vijeće. Više informacija dostupno je na [internetskoj stranici o odvjetničkoj djelatnosti](#) Ministarstva pravosuđa.

Javni bilježnici

Broj javnih bilježnika (notaires) utvrđen je uredbom Velikog Vojvodstva u skladu s člankom 13. izmijenjenog Zakona o javnom bilježništvu od 9. prosinca 1976. Danas ima **ukupno 36 javnih bilježnika** koji opslužuju cijelu državu.

Javni bilježnici su javni službenici sa zadaćom da prime sve isprave i ugovore kojima stranke moraju ili žele dati vjerodostojnost javnih isprava koje izdaju tijela državne uprave, da posvjedoče o datumu, da ih čuvaju te izdaju njihove ovjerene prijepise i otppravke.

Javni bilježnici ne smiju sami ili posredstvom druge osobe, izravno ili neizravno obavljati poslovnu djelatnost; biti direktori/članovi uprave, komplementari u komanditnom društvu, članovi uprave ili likvidatori trgovačkog društva ili nekog gospodarskog ili poslovnog subjekta; sudjelovati u upravljanju ili nadzoru trgovačkih društava, poduzeća ili agencija koje se bave kupnjom, prodajom, parcelacijom ili izgradnjom objekata, ili imati u njima bilo kakav interes; ne smiju biti usko povezani sa spomenutim društvima, poduzećima i agencijama, jer bi time stranke bile spriječene u slobodnom odabiru javnog bilježnika; ne smiju se općenito upuštati u bankarske, eskontne i brokerske poslove ili burzovne špekulacije, izuzev eskontnih transakcija provedenih u obavljanju svojih dužnosti; ne smiju primati novčane pologe, izuzev pologa primljenih pri obavljanju svojih dužnosti ili likvidacije imovine; ne smiju pružati svoje usluge ni u jednom slučaju u kojem bi mogli imati svoj interes; ne smiju svojim imenom potpisivati radnje koje ne mogu samostalno obaviti; ne smiju imati poslovne agente ili agente za poslovanje s nekretninama koji iz bilo kojeg razloga posluju u njihovo ime.

Javnobilježnički akti vjerodostojni su prema odredbama Građanskog zakonika; ovršivi su ako imaju klauzulu ovršnosti. Javni bilježnici dužni su se pri sastavljanju akata služiti francuskim ili njemačkim jezikom, prema odabiru stranke.

Javni bilježnici obavljaju svoju dužnost na teritoriju cijele države. Svojim djelovanjem sudjeluju u obavljanju javne službe.

Javnobilježnička komora (La Chambre des Notaires) ima sedam članova koji se među javnim bilježnicima u državi biraju na glavnoj skupštini javnih bilježnika. Osim ovlasti koje su joj dane zakonima i propisima, Javnobilježnička komora ima i sljedeće **dužnosti** :

održavanje discipline među javnim bilježnicima i obavljanje disciplinske vlasti preko svojeg Disciplinskog vijeća; sprečavanje ili rješavanje prijepora među javnim bilježnicima te, u slučaju nemogućnosti njegovog rješavanja, iznošenje svojeg stava o sporu u obliku mišljenja;

rješavanje bilo kakvih prijepora između javnih bilježnika i trećih osoba;

davanje mišljenja o poteškoćama povezanim sa nagradama, naknadama, plaćama, troškovima i izdacima koji se odobravaju javnim bilježnicima, te svim prijedorima koji se o tom pitanju podnose pred građanskim sudom;

primanje zapisnika na čuvanje; finansijski nadzor javnih bilježnika;

zastupanje javnih bilježnika Velikog Vojvodstva u obrani prava i interesa struke.

Disciplinsko vijeće čine predsjednik Okružnog suda u Luxembourggu ili sudac koji ga zamjenjuje na mjestu predsjednika i četiri člana Javnobilježničke komore imenovana prema godinama radnog iskustva u struci.

Disciplinsko vijeće ima disciplinske ovlasti nad svim javnim bilježnicima u vezi s povredom zakona i propisa o obavljanju djelatnosti, profesionalnim pogreškama i nemarom, radnjama koje su protivne profesionalnoj osjetljivosti i dostojanstvu te časti i poštenju, ne dovodeći u pitanje sudski postupak koji bi mogao uslijediti nakon istih radnji. Odluke Disciplinskog vijeća mogu se pobijati žalbom koju može uložiti javni bilježnik protiv kojeg je odluka donesena ili glavni državni odvjetnik. Žalba se podnosi Građanskom odjelu Vrhovnog suda na čiju presudu nije dopuštena žalba.

Za obavljanje javnobilježničke djelatnosti treba:

biti državljanin Luksemburga ili neke države članice Europske unije

uživati građanska prava i ostvarivati politička prava

imati navršanih 25 godina i posjedovati diplomu javnobilježničkog pripravnika u skladu s luksemburškim zakonom (važeća pravila) ili

[potvrditi o obavljanju vještinstva](#) potrebnu za obavljanje javnobilježničke djelatnosti (prijašnja pravila)

poznavati jezik zakonodavstva te jezike državne uprave i pravosuđa u skladu sa Zakonom o jezičnom režimu od 24. veljače 1984.

Više informacija dostupno je na [internetskoj stranici o javnobilježničkoj djelatnosti](#) Ministarstva pravosuđa.

Druga pravna zanimanja

Sudski izvršitelji (Huissiers de justice)

Sudski izvršitelj sudski je službenik koji je isključivo ovlašten za sljedeće:

uručenje pismena i drugih isprava te izvršenje dostava predviđenih zakonima i propisima kad način dostave nije propisan zakonom,

izvršenje sudskih odluka i provedbu ovrhe na temelju ovršnih ili drugih isprava sa svojstvom ovršnosti.

Sudski izvršitelj može poduzimati:

naplatu svih tražbina sporazumno ili sudskim putem. Ta ovlast obuhvaća pravo da u ime podnositelja potpisuje zahtjeve u svrhu pribavljanja rješenja o

plaćanju ili ovrsi na povremenim novčanim primicima,

procjenu i javnu dražbu radi prodaje namještaja, kućanskih predmeta i zaplijenjene robe u skladu sa zakonima i propisima koji se na to odnose.

Sud ga može ovlastiti za davanje:

materijalnih izjava, bez iznošenja ikakvog mišljenja o činjeničnim ili pravnim posljedicama koje bi mogle nastati,

izjava iste prirode na privatni zahtjev pojedinaca; u oba slučaja te su izjave vjerodostojne dok se ne dokaže suprotno.

Tarifa sudskih izvršitelja utvrđuje se uredbom Velikog Vojvodstva.

Komora sudskih izvršitelja (Chambre des huissiers de justice) zastupa struku na državnoj razini. Komorom upravlja tročlano Vijeće koje čine predsjednik, tajnik i blagajnik. Predsjednik zastupa Komoru sudskih izvršitelja u sudskim i izvansudskim postupcima.

Više informacija dostupno je na [internetskoj stranici o djelatnosti sudskih izvršitelja](#) Ministarstva pravosuđa.

Tajnici

Glavni tajnik na čelu je tajništva i osoblja. Administrativni poslovi glavnog tajnika osobito obuhvaćaju dostavljanje kopija dokumenata odvjetnicima i privatnim osobama (npr. potvrde o razvodu za prijepis u inozemstvu), dostavu otpravaka i prijepisa, pohranu vlastoručnih oporuka, izjave u okviru ostavinskog

postupka, prisegu tajnika, pripremu općih skupština i statistika te nadzor nad radom arhiva. Uz to, glavni tajnik zaprima pritužbe na pristranost sudaca.

Tajnici pomažu sucima u pripremi svih relevantnih akata i evidencija, osobito tijekom sudskog postupka, pojavljivanja stranaka na sudu, istraga, terenskih posjeta, obdukcija, popisivanja stečajne imovine, pisanja presuda i saslušanja osoba koje su pod skrbištvom ili tutorstvom. Sudac ne može vršiti svoju dužnost bez tajnika.

Dužnosti tajnika utvrđene su člankom 78. i sljedećim člancima izmijenjenog Zakona o ustroju pravosuđa.

[Zbirka posebnih zakona](#) str. 7. – 40.

Pristup ovom zanimanju utvrđen je izmijenjenim Zakonom od 16. travnja 1979. o utvrđivanju statusa državnih dužnosnika.

http://www.fonction-publique.public.lu/fr/publications/Reformes/Recueils/1_Statut.pdf

Druge poveznice

[Ministarstvo pravosuđa](#)

Posljednji put ažurirano: 27/09/2016

Verziju ove stranice na nacionalnom jeziku održava odgovarajuća država članica. Prijevode je napravila služba Europske komisije. Moguće promjene u originalu koje su unijela nadležna nacionalna tijela možda još nisu vidljive u drugim jezičnim verzijama. Europska komisija ne preuzima nikakvu odgovornost za informacije ili podatke sadržane ili navedene u ovom dokumentu. Pogledajte pravnu obavijest kako biste vidjeli propise o autorskim pravima države članice odgovorne za ovu stranicu.